

Projekt

z dnia 17 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY LUBASZ**

z dnia 25 listopada 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubasz na lata 2026 - 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025r., poz.1153) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.z 2025r.,poz.49) Rada Gminy Lubasz uchwala, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubasz na lata 2026-2028, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubasz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1 do uchwały nr
Rady Gminy Lubasz
z dnia 25 listopada 2025 r.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubasz na lata 2026- 2028.

1. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie w Lubasz od 2021 roku. Został opracowany w oparciu o założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Celem programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. ośrodka pomocy społecznej, sądu, policji. Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa. Stanowi naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z jakim styka się dziecko. Rodzina to pierwsza instytucja wychowawcza socjalizująca dzieci, kształtująca ich osobowość oraz przygotowująca do przyszłych ról społecznych. Oddziaływanie wychowawcze rodziny ma istotny wpływ poprzez przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina, wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i stawiania na samodzielne funkcjonowanie w przyszłości. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy; niezaradność życiową członków rodziny, niewydolność wychowawcza rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych względem dzieci, brak stabilizacji zawodowej materialnej, alkoholizm jednego lub obojga rodziców, a także przemoc. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji, które pomagają przezwyciężyć dysfunkcje. Szukając prób pomocy dziecku uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Podstawą do rozwiązania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej na terenie gminy Lubasz realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubasz przy ścisłej współpracy z instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, policją, sądami, organizacjami społecznymi i środowiskiem lokalnym oraz z innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Gmina Lubasz oferuje pomoc na rzecz rodzin dotkniętych wieloma problemami dysfunkcji. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to głównie problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmują działania na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan. Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubasz na lata 2026-2028 został opracowany z myślą o rodzinie jako podstawowym środowisku, które powinno zapewnić bezpieczeństwo i wsparcie każdemu dziecku. Założeniem programu jest utworzenie systemu wsparcia rodzin z dziećmi, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzin dysfunkcyjnych oraz wieloprotymowych, w celu przywrócenia im zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku rodzinie. Istotnym elementem programu są działania profilaktyczne, integracyjne, aktywizujące oraz zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny.

2. Podstawa prawna programu:

- a) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu i pieczy zastępczej (Dz.U z2025 r, poz.49)
- b) Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025r. poz.1214 ze zm.)
- c) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej 9 Dz.U. z 2024r poz.1673)
- d) Ustawa z dnia 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz.U z 2024r poz.1829)
- e) Ustawa z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2023r. poz. 2151 ze zm.)
- f) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.z 2023r poz.1939 ze zm.)

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy;

- 1) opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych przez;
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie;
 - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art.29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo- finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3 ww. ustawy;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

3. Charakterystyka gminy Lubasz

Gmina Lubasz leży w północnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Powierzchnia gminy Lubasz wynosi 167,6 km² . W 2024r Gminę Lubasz zamieszkiwało 7 519 osób, z czego 3 721 to kobiety, a 3 798 to mężczyźni.

Tabela Nr 1. Dane o sytuacji demograficznej, liczba ludności w latach 2023-2024

Rok	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	DZIECI 0-3	DZIECI 4-6	DZIECI 7-14	DZIECI 15-18
2022	7573	3810	3763	302	305	779	355
2023	7571	3811	3760	261	296	775	391
2024	7560	3797	3763	244	279	778	397

Źródło ; dane z ewidencji ludności, Urząd Gminy w Lubasz.

Analizując sytuację demograficzną Gminy Lubasz, w omawianym okresie zauważalne są nieznaczne wahania liczby mieszkańców. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w omawianym okresie widoczna jest niewielka przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet.

4. Diagnoza Społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Lubasz realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu, które poprzez wsparcie osób i rodzin umożliwia im przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, które nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki i możliwości. Skale problemów przedstawia poniżej tabela z informacją ilości rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej.

Tabela Nr 2. Rodziny korzystające z różnych form pomocy w latach 2022-2024

Formy pomocy	liczba rodzin rok 2022	liczba rodzin rok 2023	liczba rodzin rok 2024
świadczenia z pomocy	149	144	155
świadczenia rodzinne	287	292	279
fundusz alimentacyjny	12	9	13

Źródło; dane GOPS Lubasz

Pieczą zastępczą

Organizacja pieczy zastępczej leży w gestii powiatu-Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance w latach 2023r i 2024r nie umieszcza żadnego dziecka w placówce opiekuńczo wychowawczą. Od marca 2025r w placówce „Przyjazny Dom.” w Trzciance przebywa 1 dziecko z terenu Gminy Lubasz.

Tabela Nr 3. Wykaz dzieci z terenu gminy Lubasz umieszczonych w pieczy zastępczej oraz odpłatność za pobyt.

Rok	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Lubasz	kwota odpłatności
2022	17	10	15 918,97 zł
2023	17	10	23 795,79 zł
2024	17	10	30 397,06 zł

Źródło ; Dane GOPS Lubasz

Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Lubaszu, na dzień 31 października 2025r wydatkował kwotę w wysokości 61 614,50 zł, do uiszczenia opłaty pozostaje kwota kolejno dwóch miesięcy tj listopad i grudzień 2025r.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka, wydatki ponosi gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie, w drugim - 30 %, a w trzecim i następnych latach - 50%.

Asystent rodziny

Część rodzin korzystających z różnych form pomocy udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu to rodziny, które cechuje niezaradność w opiece i wychowaniu dzieci oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dysfunkcjami współistniejącymi są; ubóstwo, bezrobocie, problemy wychowawcze, rozluźnienie więzi rodzinnych poprzez migracje jednego z rodziców do innych miejscowości, krajów w poszukiwaniu pracy, a także uzależnienie od alkoholu oraz brak odpowiedzialności za własną rodzinę. Ważnym narzędziem wspierającą jest funkcja asystenta rodziny, który zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest osobą, która jest przydzielona rodzinie, gdy ta napotka trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w których wychowują się małoletnie dzieci. Ponadto wsparciem asystenta rodziny mogą zostać objęte rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym lub wykluczone społecznie, w których wychowują się małoletnie dzieci, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Asystent podejmuje prace z rodzicami, którym w wyniku rozpoznania środowiskowego tj. podczas świadczenia pracy socjalnej lub w związku z przeprowadzonymi wywiadami środowiskowymi pracownicy socjalni GOPS Lubasz identyfikują rodziny dysfunkcyjne, w których występuje problem m.in. w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Źródłem informacji o rodzinie przeżywającej trudności może być także zgłoszenie ze środowiska przekazane do GOPS za pośrednictwem dostępnych środków komunikacji i wymiany informacji (anonimowy telefon, wiadomość mail itp.). Każdorazowe zgłoszenie ze środowiska podlega niezwłocznemu sprawdzeniu przez pracowników socjalnych w środowisku zamieszkania wskazanej rodziny. Pozyskiwanie informacji na temat rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych odbywa się poprzez m.in.

prorowadzenie kampanii informacyjnych o stosowanych formach pomocy udzielanych przez GOPS, w tym pomocy oferowanej przez asystenta rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest więc pomoc rodzinie przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich członków rodziny:

- a) pomoc we wzmacnianiu i motywacji członków rodziny przy rozwiązywaniu problemów oraz realizacji zamierzonych celów,
- b) pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów, m.in. socjalnych i zdrowotnych,
- c) wsparcie w rozwiązywaniu dominujących problemów psychologicznych u członków rodziny,
- d) tworzenie warunków do wzrostu umiejętności wychowawczych rodziców i rozwiązywanie podstawowych problemów opiekuńczo- wychowawczych,
- e) tworzenie warunków do wzrostu umiejętności społecznych i aktywności społecznej rodziny,
- f) motywowanie do podnoszenia poziomu wykształcenia członków rodziny, podnoszenia kwalifikacji zawodowych (poszukiwanie i podejmowanie pracy zarobkowej),
- g) określenie efektów w podnoszeniu kompetencji opiekuńczo wychowawczych, których stanowią wyznacznik do zakończenia pracy z rodziną.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubaszu zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny, którzy to wspierają rodziny w ilości tj

- rok 2023 - 12 rodzin

- rok 2024- 14 rodzin

Zgodnie z ustawą o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny pracować z 15 rodzinami.

5. Cele programu

Celem głównym Programu jest kontynuacja i rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin i dzieci w Gminie Lubasz, sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin z dziećmi przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

6. Cele szczegółowe

- 1) systematyczna i trafna diagnoza problemów w rodzinie,
- 2) zapewnienie wsparcia rzeczowego i finansowego rodzinom ubogim z dziećmi oraz rodzinom niezaradnym, w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych względem małoletnich dzieci,
- 3) wspieranie rodzin zagrożonych zjawiskiem patologii, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwolenie możliwości tkwiących w rodzinach,
- 4) zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia,
- 5) wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- 6) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny,
- 7) wyrównanie szans edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży,
- 8) poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny,
- 9) promowanie wartości rodziny i umacnianie więzi,
- 10) działania profilaktyczne i zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- 11) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinie.

7. Finansowanie

Zadania Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 dla Gminy Lubasz finansowane będą ;

- środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubaszu,
- środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- dotacje w ramach projektów rządowych w zakresie wspierania rodziny,
- środki pozabudżetowe.

8. Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny z terenu gminy Lubasz przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. w których wychowują się dzieci oraz rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

11. Realizatorzy i partnerzy programu

- a) Samorząd lokalny,
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu,
- c) Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaszu,
- d) Placówki oświatowe,
- e) Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Lubaszu,
- f) Posterunek Policji w Lubaszu,
- g) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance,
- h) Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie,
- i) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Trzciance.

9. Planowane rezultaty

- a) poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczymi i wychowawczymi,
- b) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- c) poprawa stanu bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- d) wzmocnienie roli i funkcji rodziny.

10. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w Gminie Lubasz zakłada tworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia, a w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, wspierający i edukacyjny. Instytucjonalne wsparcie daje szansę samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co przyczyni się do prawidłowego funkcjonowania osób w rodzinie i środowisku. Program ma stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny przy wykorzystaniu swojego potencjału rozwiązały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły.

Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji programu jest ścisła współpraca instytucji i podejmowanie spójnych działań na rzecz rodzin koordynowanych przez GOPS lub innych podmiot.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny. Program opracowany został na podstawie kierunków i modeli zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa wprowadziła nowe rozwiązania w obszarze wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Rozwiązaniem wprowadzonym przez ustawę jest kwalifikowanie i kierowanie rodzin do pracy z asystentem.